

Gemeente Bloemendaal begrotingsraad 9 november 2023

Algemene politieke beschouwingen GroenLinks Bloemendaal

Geachte leden van de gemeenteraad, burgemeester, en wethouders, mensen op de publieke tribune en kijkers thuis.

Vandaag 9 november zijn de algemene politieke beschouwingen in de gemeenteraad van Bloemendaal, en woensdag 22 november zijn er landelijke verkiezingen.

Niet vaak komen de lokale politiek en de landelijke politiek zo dicht bij elkaar.

In beide gevallen gaat het in belangrijke mate om het vertrouwen in de politiek. Doen politici wat er van hen wordt verwacht en geven zij aan hun inwoners het juiste voorbeeld? Bij de verkiezingen op 22 november gaat het daar heel expliciet over, maar ook vanavond hier de in raad bij de algemene politieke beschouwingen en de behandeling van de begroting.

We leven in bijzondere tijden. Hadden we vorig voorjaar net de coronacrisis achter de rug, werd er in de Oekraïne een vreselijke oorlog gestart. En alsof dat niet genoeg was sinds een maand nu ook de oorlog tussen Hamas en Israël. Daarnaast worden de gevolgen van de energie en klimaat crisis ook steeds pregnanter voelbaar. Zoals dit weekend met de onder gelopen kelders in Overveen, en ongetwijfeld ook elders in de gemeente Bloemendaal

Een aantal onderwerpen springen er voor GroenLinks bij deze algemene beschouwingen uit.

- Functioneren van de raad
- Wonen
- Bestaanszekerheid
- Energie en klimaat

Functioneren van de raad

Van politici of die nou in Den Haag zitten, of hier op gemeentehuis van Bloemendaal, wordt verwacht dat ze ervoor zorgen dat het land/ het dorp goed wordt bestuurd. Zonder politiek gekrakeel en gedoe: ze zouden het goede voorbeeld moeten geven. Op dat vlak had Bloemendaal niet zo'n beste naam. Maar tot onze tevredenheid zie ik dat het steeds beter gaat. Bij commissievergaderingen wordt er steeds minder krampachtig met het reglement van orde om gegaan. Inwoners die komen inspreken krijgen voldoende tijd voor hun verhaal en commissieleden krijgen de ruimte om hen enige vragen te stellen of soms zelf kort met hen in debat te gaan. Wat GroenLinks betreft zou dit normaal moeten zijn, een kwestie van goed fatsoen.

Spreektijden worden niet meer zo rigide gehanteerd en wanneer commissieleden door hun spreektijden gaan komt het steeds vaker voor dat er op collegiale wijze extra spreektijd wordt toegekend. Ook zien we steeds vaker dat partijen die dat vroeger nooit met elkaar zouden hebben gedaan, nu samen met elkaar aan moties en amendementen bij onderwerpen waar ze elkaar nu wel willen en kunnen vinden.

GroenLinks vindt dit een goede zaak. Het leidt tot meer debat en een betere sfeer in de raad.

Maar er is dit op dit vlak ook nog veel te doen:

- De omgang van de raad met participatie. Sommigen verstaan onder participatie “doen wat insprekers wensen” zonder een afweging te maken tussen de ingebrachte particuliere belangen en het algemeen belang. Ook het College lijkt in de begroting hetzelfde te doen als het gaat om parkeer- en toeristenbelasting. Op geen enkele manier maakt het College duidelijk hoe hier ondernemersbelangen zijn gewogen tegenover het algemeen belang. Wegen van verschillende belangen en dan keuzes maken is een kerntaak van de raad;
- Bij besluitvorming in de raad wordt veelal volstaan met het halen van een meerderheid. Nauwelijks wordt door die meerderheid gepoogd de minderheid binnenboord te halen door het te nemen besluit zo te formuleren dat de minderheid zich daar ook in kan vinden. Door dit achterwege te laten wordt bijna structureel een groot deel van de Bloemendaalse inwoners “niet gehoord”. De coalitie heeft weliswaar 1 zetel meer dan de oppositie, maar in absolute zin hebben meer mensen gestemd op de oppositiepartijen bij elkaar;
- De raad neemt onvoldoende eigen verantwoordelijkheid, is vooral reactief en volgt de BTA van het College. De raad moet meer een eigen agenda voeren en daartoe het instrumentarium hebben: een basaal reglement van orde met ruimte voor debat en zonder allerlei (schriftelijke) beperkingen en met een griffie die meer ondersteuning kan bieden aan initiatieven van raadsleden
- Bij samenwerkingsverbanden/gemeenschappelijke regelingen/relevante verbonden partijen moet de raad beter gepositioneerd worden. Collegeleden zouden voorafgaand aan overleg in deze gremia hun voorgenomen inbreng met de raad moeten delen en achteraf terug moeten melden wat met de inbreng vanuit de raad is gebeurd. Op deze wijze komt de kaderstellende- en controlerende functie van de raad beter tot zijn recht.

Kort en goed: werk aan de winkel voor de raad zelf. De genoemde goede omgangsvormen maken het mogelijk deze stappen met elkaar te gaan zetten.

Wonen

Wethouder Gamri heeft klip en klaar helder gemaakt dat Bloemendaal met 16% sociale woningbouw zwaar achterloopt op haar eigen doelstelling van 30% sociaal. Er is de afgelopen jaren in Bloemendaal te weinig gebouwd en er was ook onvoldoende bereidheid om op andere creatieve manieren voor voldoende woningen te zorgen. Zoals splitsen, invoeren van een zelfbewoningsplicht, of tegengaan van speculatie en beleggen van woningen waardoor de woningen onbetaalbaar zijn geworden. Ook voor de welvarende en tweeverdienende Bloemendalers.

Het conserverende ruimtelijk beleid dat GroenLinks ook jarenlang heeft gesteund heeft er toe geleid dat Bloemendaal in vergelijking met andere (buur) gemeenten er nog mooi en groen bijstaat. Maar het heeft er wel toe bijgedragen dat de volkshuisvesting (GroenLinks kan het woord Woningmarkt niet meer horen) in het gedrang is gekomen. Wij vinden dat het beter moet. Krampachtige regelgeving tegen splitsing moet van de baan en voor landgoederen moet “Behoud door ontwikkeling gaan gelden”. Huizen zijn bedoeld om in te wonen en niet om geld mee te verdienen. Niet ieder stukje groen is automatisch beschermwaardige natuur. Een grasveld op vervuilde grond is primair een locatie met vervuilde grond die na sanering gebruikt kan worden voor een

maatschappelijk doel zoals woningbouw. Agrarisch gebruikt grasland is vaak ook niet een oase van ecologische variëteit en ook daar kan soms de vraag gesteld worden of die ruimte niet beter gebruikt kan worden voor andere maatschappelijke functies zoals woningbouw, of juist aan de ander kant van het spectrum voor waterberging en natuur.

Gelegenheid om te wonen in de gemeente Bloemendaal moet gegeven worden aan een variëteit aan doelgroepen. Huidige inwoners van de gemeente in verschillende fases of invullingen van hun leven. Jong volwassen, met school gaande kinderen, oudere leeftijd, in gezinsverband of (weer) alleenstaand. Maar ook aan mensen van buiten die hier graag willen wonen, en asielzoekers/ statushouders die hier op basis van nationale regelgeving en/of het nemen van onze eigen verantwoordelijkheid moeten worden gehuisvest.

GroenLinks steunt de wijze waarop dit door het huidige college wordt opgepakt, maar het kan zoals gezegd van ons nog wel ambitieuzer. Er mag van ons meer worden gebouwd voor mensen met een kleine beurs en andere obstakels in het beschikbaar komen van betaalbare woningen moeten worden weggenomen.

Het eigen huis/ de eigen buurt is voor velen een heel grote bron van levensgeluk en veiligheid. Veranderingen in die leefomgeving, bijvoorbeeld door nieuwbouw of nieuwe burens kan onrust en angst bij mensen oproepen. Hiervoor heeft GroenLinks alle begrip.

Maar openbaar bestuur is het wegen van verschillende belangen en vaak ook besluiten nemen waar niet iedereen gelukkig mee is.

Opvallend in dit verband is dat een van de coalitiepartijen, de VVD, weliswaar getekend heeft voor de Woonvisie met daarin de afspraak het aantal sociale huurwoningen fors uit te breiden, bij alle bouwvoorstellen van het College tot nu toe mooie zalvende woorden spreekt, maar geen verantwoordelijkheid neemt en het bouwen van sociale huurwoningen steeds zoveel mogelijk blokkeert.

Bestaanszekerheid

“Een gemeente mag zich niet inlaten met inkomenspolitiek”. Dat is een veelgehoord argument als de gemeentelijke begrotingspolitiek aan de orde is. Dat mag zo zijn. Maar Bloemendaal is het aan haar stand verplicht de grenzen daarvan op te zoeken. Een groot deel van de Bloemendaalse inwoners heeft het in financieel opzicht goed, tot heel erg goed. Wij roepen het college op in de uitvoering van haar sociaal beleid gebruikt te maken van de financiële ruimte die daar zit. Bloemendaal biedt naast de bijstandsuitkering inkomensondersteuning door middel van aanvullende regelingen zoals bijzondere bijstand, minimaregelingen en de individuele inkomensvoet. Bij al die regelingen worden verschillende inkomensgrenzen gehanteerd. Wij stellen voor dit over de hele linie op te trekken tot tenminste 130% van de bijstandsnorm (€ 1.503). Dat ligt op de armoedegrens en is bepaald geen vetpot.

Energie en klimaat

Met alle crises waar we de afgelopen paar jaar mee zijn geconfronteerd is het belang van Energie en Klimaat onmiskenbaar tastbaar geworden ook op gemeentelijk niveau. Stijgende energieprijzen door oorlog. Extreem weer, droogte en wateroverlast die elkaar afwisselen. De noodzaak van extra elektrische infrastructuur en waterberging.

We zijn blij dat het college werkt aan het klimaat- en energieprobleem, maar van GroenLinks mag het wel wat sneller en ambitieuzer. Het college richt zich vooral op makkelijk te behalen succesjes en loopt met een boog om het grote probleem heen. Neem het nationaal isolatieprogramma. Het Rijk geeft aan dat het tempo daarvan omhoog moet. Bloemendaal richt zich op slechts 240 woningen. Terwijl de bulk van woningen in Bloemendaal niet goed geïsoleerd is (80% heeft label B t/m G, waarvan 34% E, F of G). Het merendeel van de eigenaren/bewoners is financieel in staat de eigen woning te isoleren, maar doet dit vooralsnog onvoldoende. Het zoeken is naar een manier om de mensen met grote huizen en dito beurzen te verleiden tot investeren in de energie prestaties van hun huizen. Wanneer komt het College in actie?